

Parametry elektřiny

Úvod

Očekávané parametry elektřiny jsou definovány v předávacím místě, tj. v místě jejího přechodu z rozvodného zařízení dodavatele do odběrného zařízení odběratele, čímž je podle vyhlášky č. 169/1995 Sb. § 6, odst.1 splněna dodávka elektřiny.

Vyhodnocení parametrů elektřiny lze rozdělit do dvou základních kategorií

Spolehlivost dodávky zahrnuje dlouhodobá přerušení a výpadky. Spolehlivost lze hodnotit různými globálními ukazateli, tak např. podle metodiky **UNIPEDÉ**:

- počet výpadků za rok
- průměrná doba trvání jednoho výpadku
- souhrnná doba přerušení napájení za rok

Charakteristiky napětí - jevy z oblasti elektromagnetické kompatibility (EMC)

- elektromagnetická rušení šířená vedením
- harmonické
- kolísání napětí
- poklesy a krátkodobá přerušení
- nesymetrie napětí
- přenosy a šíření signálů po vedeních
- změny kmitočtu sítě
- přechodná přepětí - impulsní rušení

ostatní jevy související se změnou zatížení, provozním spínáním nebo atmosférickými vlivy.

Standardní parametry elektřiny (vlastnosti výrobku, které lze oprávněně očekávat)

Podle platných právních předpisů je povinností dodavatele zajistit a dodržovat standardní parametry elektřiny.

Základní požadavek vyplývající z právních předpisů je dán v ustanovení § 6 odstavec 2, vyhlášky č. 169 / 1995 Sb.: "Elektřina je dodávána v kvalitě odpovídající doporučeným technickým normám". Pak musíme při posuzování parametrů elektřiny vždy respektovat, že meze "intervalů tolerance" hodnot standardních parametrů elektřiny udávají platné technické normy.

Ucelený podklad pro vymezení standardních parametrů elektřiny v distribučních sítích nn a vn včetně způsobu jejich vyhodnocování a měření podává evropská norma EN 50 160, která je zavedena do soustavy českých norem jako:

ČSN EN 50 160 - Charakteristiky napětí elektrické energie dodávané z veřejné distribuční sítě

PNE 33 3430 - 7 - Charakteristiky napětí elektrické energie dodávané z veřejné distribuční sítě

Tyto normy udávají meze nebo hodnoty hlavních charakteristik napětí, jaké může za normálních provozních podmínek očekávat kterýkoliv odběratel. V těchto normách je mimo předpokládaných hodnot deklarována i četnost výskytu průměrných hodnot základních kvalitativních ukazatelů elektřiny v určitém časovém období.

Stručná rekapitulace základních charakteristik kvality dodávané elektrické energie

Kmitočet sítě

Jmenovitý kmitočet napájecího napětí je 50 Hz. Střední hodnota kmitočtu základní harmonické musí být v následujících mezích:

50 Hz $\pm$ 1% (tj. 49,5 ... 50,5 Hz) během 99,5% roku
50 Hz + 6%, - 4% (tj. 47 ... 52 Hz) po 100% času

Velikost napětí

Velikost napájecího napětí je udávána jmenovitým napětím sítě (U_n).
Normalizovaná jmenovitá napětí udává norma ČSN IEC 38 - Normalizovaná napětí IEC

sítě nn - pro trojfázové čtyřvodičové sítě

$U_n = 230$ V mezi fázovým a středním vodičem

$U_n = 400$ V mezi fázovými vodiči

sítě vn - pro trojfázové sítě (obecně trojvodičové) - s kmitočtem 50 Hz

$U_n = 3, 6, 10, 22$ a 35 kV

sítě vvn

$U_n = 110$ kV

Odchytky napětí

S vyloučením přerušení napájení musí být během každého týdne 95% průměrných efektivních hodnot napájecího napětí v měřicích intervalech 10 min. v rozsahu $U_n \pm 10\%$.

Až do roku 2003 jsou podle ČSN IEC 38 přípustné odchytky od jmenovitého napětí v sítích nn 230/400 V +6%, -10%.

V sítích 110 kV je stanoveno pouze nejvyšší napětí 123 kV.

Předpokládá se, že v r. 2000 bude ČSN IEC 38 nahrazena normou ČSN 33 0120.

Rychlé změny napětí (flikr)

Rychlé změny napětí obecně nepřekračují 5% U_n v sítích nn a 4% U_n v sítích vn.

Krátkodobé poklesy napětí

Očekávaný počet poklesů může být během roku od několika desítek až do jednoho tisíce.

Většina poklesů má dobu trvání kratší než 1 sekunda a hloubku poklesu menší než 60%.

V některých oblastech se mohou velmi často vyskytovat poklesy s hloubkou mezi 10% - 15%

U_n jako následek spínání zatížení u odběratelů.

Krátkodobá přerušování napětí

Roční výskyt krátkodobých přerušování napájecího napětí je v rozsahu od několika desítek až do několika stovek. Přibližně 70% krátkodobých přerušování může mít dobu trvání menší než 1 sekunda.

Dlouhodobá přerušování napětí

Roční četnost poruchových přerušování napětí delších než 3 minuty může být menší než 10, avšak v závislosti na oblasti může dosahovat až hodnot okolo 50. Pro předem dohodnutá a nahlášená přerušování napětí se směrné hodnoty neuvádějí.

Další kvalitativní ukazatele jsou:

Dočasná přepětí o síťovém kmitočtu

Přechodná přepětí

Nesymetrie napětí

Harmonická napětí

Meziharmonická napětí

Napětí signálů v napájecím napětí

© E.ON Česká republika, s.r.o. 2008